

Styrdokument

RIKTLINJER FÖR FÄRDTJÄNST

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Generellt om färdtjänst	4
3.1	Grunder för färdtjänst	4
4	Färdtjänstillstånd	5
5	Barn	5
5.1	Barnsäkerhetsutrustning	5
6	Färd sätt	6
7	Resor	6
7.1	Resor i annan kommun	6
8	Ledsagare	7
9	Service	7
9.1	Generell service	7
9.2	Särskild service	8
10	Förflyttning i trappor	8
11	Hjälpmedel och bagage	8
12	Medresenär	8
13	Assistanshund/ledarhund och sällskapsdjur	9
14	Arbetsresor	9
15	Avgifter	9
15.1	Avbeställning av resa	9
15.2	Barn	9
15.3	Resegaranti	10

1 Bakgrund

Lag om färdtjänst (1997:736) reglerar rätten till färdtjänst där 7 § lyder: *”Tillstånd till färdtjänst skall meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel”*.

En riktlinje behövs för att tydliggöra och komplettera lagen om färdtjänst så det framgår vad som gäller för Ulricehamns kommun.

2 Syfte

Syftet med riktlinjen är att den ska vara ett stöd vid handläggningen av ärenden som rör färdtjänst, för att främja rättssäkerhet och likabedömning. Den kan inte inskränka på något som regleras i lag om färdtjänst. Beslut om färdtjänst fattas alltid efter en individuell prövning av individens specifika behov och riktlinjen utgör inte någon begränsning i detta.

3 Generellt om färdtjänst

En färdtjänstresa är en del av kollektivtrafiken, där resenären har särskilda behov och behöver hjälp för att kunna genomföra resan. Tillståndet omfattar inte transporter som av någon anledning bekostas av det allmänna:

- Sjukresor enligt lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor
- Skolskjuts till förskoleklass, grund- och särskola, enligt 19 kap 15 b och 15 c §§, 10 kap 32 och 33 §§ samt 11 kap 31 och 32 §§ skollagen (2010:800)
- Resor till och från vissa skolor enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan
- Resor för personer i arbetslivsinriktad rehabilitering enligt förordningen (1991:1321) om rehabiliteringsersättning

Däremot kan en resa från fritidshem vara en färdtjänstresa.

Färdtjänst är ett beslut om hjälp med transport, så kallad särskild kollektivtrafik.

3.1 Grunder för färdtjänst

Färdtjänst kan beviljas till personer som på grund av varaktig funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer. Med väsentliga svårigheter att förflytta sig menas att man har svårt att, även med gånghjälpmedel, förflytta sig inom normalt gångavstånd. Med väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer menas att man på grund av sitt funktionshinder inte kan åka med kollektivtrafik.

För att funktionsnedsättningen ska anses vara varaktig behöver den bestå längre tid än 3 månader.

Rätt till färdtjänst föreligger inte bara för att allmänna kommunikationer saknas eller avgångarna är få. Ett färdtjänstillstånd är inget hinder för att åka med den allmänna kollektivtrafiken om det aktuella hälsotillståndet medger detta.

4 Färdtjänstillstånd

Tillstånd till färdtjänst kan beviljas personer folkbokförda i Ulricehamns kommun. Ett färdtjänstillstånd är personligt och kan inte överlåtas till någon annan person.

För att erhålla ett färdtjänstillstånd krävs en muntlig eller skriftlig ansökan till en färdtjänsthandläggare i Ulricehamns kommun. Ansökan kan behöva kompletteras med medicinska underlag för att styrka behovet av ett färdtjänstillstånd.

Efter att ansökan inlämnats görs en prövning om förutsättningarna i det individuella fallet ger rätt till ett färdtjänstillstånd eller ej. För personer som uppfyller kravet för att få färdtjänst och funktionsnedsättningen bedöms vara permanent, kan ett färdtjänstillstånd utfärdas tills vidare. Om tillståndet är tidsbegränsat är det den sökandes ansvar att lämna in en ny ansökan om förnyat färdtjänstillstånd. Ett färdtjänstillstånd kan tidsbegränsas och förenas med andra föreskrifter om det finns skäl för det.

I de fall då förutsättningar saknas för att bevilja ett färdtjänstillstånd leder ansökan till ett avslag, det finns då möjlighet att överklaga beslutet till Förvaltningsrätten för en rättslig prövning.

Enligt 12 § i lag om färdtjänst får ett färdtjänstillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse som äventyrar resans säkerhet.

Om tillståndshavaren folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänstillståndet att gälla.

5 Barn

Om sökande är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning. Det är funktionshindret och effekterna av detta som avgör ett barns rätt till färdtjänst, inte åldern. Färdtjänst beviljas inte om förflyttningssvårigheterna huvudsakligen beror på utvecklingsnivå och bristande mognad.

5.1 Barnsäkerhetsutrustning

Om det vid resa med färdtjänst behövs bilbarnstol eller bälteskudde ska detta uppges vid beställning av resan. En bilbarnstol för barn 0–9 månader och 9 månader – 4 år samt

bälteskudde för barn 4–12 år finns i fordonet efter förbeställning. Beställningscentralen kan alltid ge klart besked om vilken utrustning som kan tillhandahållas vid aktuell resa.

6 Färdsätt

Den allmänna kollektivtrafiken, som buss och tåg, är anpassad så att den kan användas av så många som möjligt. För personer som på grund av funktionshinder inte kan åka med tåg eller buss finns färdtjänst som är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken.

Transporten i färdtjänst omfattar:

- Vägen från avresepunkten (räknad från port, tomtgräns eller motsvarande) till fordonet
- Transporten i fordonet
- Vägen från fordonet till målpunkten (räknad till port, tomtgräns eller motsvarande)

Den färdtjänstberättigades funktionsförmåga och behov av individuell service ligger till grund för val av fordon.

Färdtjänstresor samordnas ofta så att fler personer kan komma att resa i samma fordon och hämtas och lämnas vid olika adresser. För att möjliggöra samordning av resorna kan den faktiska avresetiden avvika från den önskade. Den resande ska upplysas om den faktiska avresetiden vid beställning av resan. Vid samordning av resor kan restiden förlängas.

7 Resor

Färdtjänstberättigad ska vid resa kunna uppvisa giltigt färdtjänstkort eller legitimation. Färdtjänstfordonet kan endast göra kortare stopp under vägen och väntar inte medan ärenden uträttas.

Inom Ulricehamns kommuns färdtjänstområde får den färdtjänstberättigade resa obegränsat antal resor. Ulricehamns kommuns färdtjänstområde omfattar resor inom Ulricehamns kommun samt till och från följande kommuner: Borås, Falköping, Herrljunga, Jönköping, Mullsjö, Tranemo, Bollebygd, Härryda, Mölndal och Göteborg. Samtliga resor ska påbörjas eller avslutas i Ulricehamns kommun.

Färdtjänst får nyttjas under alla veckodagar. För information om bestämmelser kring bokning och avbeställning av resa hänvisas till färdtjänsthandläggare eller till beställningscentralen.

7.1 Resor i annan kommun

Tillstånd till resa i annan kommun kan beviljas efter ansökan hos färdtjänsthandläggare. Egenavgiften betalas till chauffören efter varje resa. Resa i annan kommun beviljas maximalt med 4 enkelresor per vecka. Extra resor kan beviljas vid utbildning/kurs.

Om en färdtjänstberättigad flyttar till annan kommun kan upp till 20 enkelresor beviljas under första månaden i den nya kommunen. Färdtjänstberättigad betalar samma egenavgift och enligt samma betalningsrutin som gäller för resor i annan kommun.

8 Ledsagare

Tillstånd till ledsagare ges endast då den enskilde behöver hjälp under färden förutom den hjälp som erhålls av transportföretaget. Tillståndet är knutet till själva resan och inte det behov av hjälp som den enskilde eventuellt behöver vid resmålet. Färdtjänstberättigad som beviljats ledsagare har rätt att ta med ledsagaren kostnadsfritt. Ledsagaren ska kunna vara resenärens behjälplig under resan. Ledsagaren ska stiga på och av på samma adress som den färdtjänstberättigade.

9 Service

9.1 Generell service

Vid alla resor med färdtjänst ska chauffören ge generell service. Det innebär att chauffören ska hjälpa resenärens in genom dörr i markplan, hjälpa med bilbälte, lasta rollator och, i förekommande fall, spänna fast rullstol.

Den allmänna transportservicen som ges av chauffören är följande:

Hjälp under resan	Allmän transportservice	
	Resa med ledsagare	Resa utan ledsagare
Hjälp i och ur fordonet	X	X
Hjälp med handbagage och hjälpmedel i och ur fordonet (rollator, kryckor, hopfällbar rullstol etc.)	X	X
Hjälp till/från tomtgräns, port, affärsentré eller motsvarande	-	X
Hjälp med handbagage och hjälpmedel till/från tomtgräns, port, affärsentré eller motsvarande	-	X
”Matkassen”, hjälp med maximalt två kassar/bagage (max 20 kg) från mötespunkt vid affär till/från egen dörr, alternativt till mötespunkt vid flyg eller tåg/buss	-	X

Hjälp med säkerhetsbälte	X	X
Hjälp vid byte av transport	-	X

9.2 Särskild service

Vid behov kan individuellt prövad hjälp beviljas för att resan ska kunna genomföras. Exempel på individuellt prövad hjälp kan vara ensamåkning, framsättsåkning etc.

10 Förflyttning i trappor

Behov av bärstol eller trappklättrare, för att förflytta resenären, ska framgå av färdtjänststillståndet.

Bärhjälp i trapphus utförs i första hand med hjälp av trappklättrare. Om trappan är utformad så att trappklättraren inte fungerar kan bärhjälp ske i bärstol som entreprenören tillhandahåller.

11 Hjälpmedel och bagage

Hjälpmedel för förflyttning räknas inte som bagage.

Endast bagage motsvarande vad som kan medtas vid allmän kollektivtrafik får tas med. Färdtjänstberättigad har rätt att ta med sig bagage motsvarande två kassar/väskor. Storleken på hela bagaget får dock maximalt ha en volym på motsvarande 50x50x50 cm och vikten får maximalt uppgå till 20 kg.

Vid behov av mer bagage ska detta uppges vid beställningen. Bagaget får inte innebära att ett större fordon måste trafikera resan.

Ledsagare/medresenär ska själv kunna ta hand om sitt bagage. Bagage för ledsagare och/eller medresenär är max en normalstor väska/kasse.

12 Medresenär

Om resenären önskar har denne rätt att ta med medresenär vid resan. Medresenär bekostar själv sin resa med samma egenavgift som den färdtjänstberättigade. Medresenären ska stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Egna barn under 12 år får följa med gratis på resan. Medföljande av medresenär får inte innebära att ett större eller extra fordon måste användas.

13 Assistanshund/ledarhund och sällskapsdjur

Examinerad assistanshund/ledarhund får medföras utan extra kostnad.

Ett (1) sällskapsdjur får medföras vid resa, avgiften för sällskapsdjuret är densamma som för resenären.

För alla resor där djur medtas ansvarar den färdtjänstberättigade för att djuret transporteras på ett säkert sätt, med hjälp av bur, sele eller liknande.

14 Arbetsresor

Arbetsresor är en utvidgning av färdtjänst som beviljas med stöd av lag om färdtjänst. Arbetsresor beviljas efter individuell prövning och avser resor mellan bostad och arbete, till utbildning (där inte rätt till skolskjuts föreligger) eller till dag-/daglig verksamhet för den som på grund av funktionshinder inte kan resa med allmänna kommunikationer. Arbetsresor beviljas enbart för resor inom Ulricehamns kommun samt till och från angränsande kommuner (Borås, Herrljunga, Mullsjö, Tranemo, Jönköping, Falköping).

Färdtjänst får inte användas för resor som görs i tjänsten, arbetsgivare ska bekosta dessa resor, eller för resor inom ramen för eget företagande. Arbetsresor beviljas inte för ideella uppdrag.

För arbetsresor krävs ett särskilt tillstånd som beviljas efter en individuell prövning.

Arbetsresor går från hemmet till arbetet. Behöver man hämta/lämna barn på förskola innan och/eller efter arbetet blir det en färdtjänstresa för den sträckan.

15 Avgifter

Kommunfullmäktige fastställer årligen vilka egenavgifter som ska gälla vid färdtjänstresor och arbetsresor. Dessa återfinns i kommunens taxebilaga.

Avgifterna ska vara skäliga och får inte överstiga tillståndsgivarens självkostnader.

15.1 Avbeställning av resa

För färdtjänstresor gäller den upphandlade entreprenörens bestämmelser för avbeställning av resa. Kostnader som eventuellt uppstår vid avbokning står den färdtjänstberättigade för.

15.2 Barn

Barn (0–19 år) som har färdtjänsttillstånd betalar en reducerad avgift jämfört med vuxna.

15.3 Resegaranti

Om resenären försenas till ankomstplatsen med mer än 20 minuter omfattas resan av kommunens resegaranti, under förutsättning att förseningen inte förorsakats av händelser som ligger utanför den upphandlade entreprenörens kontroll (force majeure). Med force majeure avses olyckor, extrema väderförhållanden (klass 2 eller 3 varningar från SMHI), naturkatastrofer, strejk eller andra samhällshändelser som ligger utanför kommunens/entreprenörens kontroll. Resenären kompenseras med att egenavgift inte betalas vid nästa resa.